

maxime vergit ad occidentem, in Sifan sive Preti Joan regionem quam longissime excurrunt, ad Boream radices habent haud ita procul à Metropoli Guei, inde egressum flumen magno aquarum impetu Metropolim ipsam alluit, factoque undarum divortio in varios sese extendit ramos (ut ita dicam) magnamque regionis partem in insulæ modum coactam gyro suo complectitur. Ad Sincin civitatem mutato nomine Takiang dicitur. inde collectis plurimis ignobilioribus rivis ad Sui civitatem in Mahu fluvium influit. Hinc illi ad Liu cheu civitatem Liu-kiang nomen est. inde ad Chung King urbem tendit, & magnum Pa fluvium cum ejus nomine excipit. tum superata Quei cheu urbe Huquang Provinciam ingressum Takiang nomen recuperat, haud ita procul ab urbe King cheu. Huc usque per vallum anfractus multis vorticibus, ingentique aquarum impetu, per famosos saepe scopoulos, ac horrenda præcipitia prorumpit, quæ tamen sua freti arte, ac industria feliciter viuant, & enavigant Sinæ. Ex King cheu paulatim fit placidius, ubi Tung ting, lacum versus Boream pertransit, eo ac metropoli adjacente superata Kiangsi provinciam adit, ibidemque ex lacu Pengsi sive Poyang immensum quantum auctus Yangçu Kiang nomen obtinet, à Kieukiang urbe ad mare usque Eoum per 100 eoque amplius leucas ita placidum, pacatumque flumen est, ut expansis ubique velis recto & obliquo cursu secari à navibus possit: dictu mirum! pertantam terrarum longitudinem in Noviluniis ac Pleniluniis præsertim, huc usque maris æstum sentiri & pertingere, piscesque maritimos adversas undas ascendere; hic ad duarum leucarum plerumque longitudinem sese diffundit, totamque Nanking provinciam foecundat ac rigat. donec pertransita Kiangning, alias Nanking, urbe, & Chin-kiang ingenti sibi adaperto ostio, in ipsum Oceanum se exoneret. in ipsis faucibus insulam tenet atque urbem à militum naviumque præsidio egregie instructam. Urbes ac civitates plurimas illius ripis ab utroque latere impositas dabunt Mappæ nostræ, quæ sequuntur.

*Croceus
fluvius
miri col-
loris.*

Secundum sibi locum postulat fluvius Hoang nomine; Croceum aut luteum dico, id enim Sinice sonat, à colore, quo imbutus, illi nomen inditum, cum primum vidi, paludem putavi, at aquarum impetus, ac vis ingens brevi aliud ostendit, quippe incredibili velocitate proruens naves adverso flu-

mine subire non patitur, nisi magna hominum multitudo & in duplum, quam alibi soleat, major remulco trahentium numerus aquarum depressionem, pertinaciamque evincat, dimidiis miliariis latitudinem modo æquat, modo exsuperat. Longitudo tanta ut ad octingenta & amplius milliaria pertingat, in hæc fere verba à Sinis describitur. Ortus Hoang fluvii est inter Australes montes Quenlun, quos incolæ Otunlao vocitant. Aquæ pluribus quam centum fontibus scaturientes ad superficiem lacus, quem efformant, ebulliunt. Sing cieu mare dicitur. octoginta stadia quadrata occupat, ex eo aqua canali deducta alterum lacum efficit antecedenti paulo minorem; Inde fluit Hoang Boream versus nonnihil in ortum deflectens. mox Xensi provinciam alluit, rectaque ad ortum pergit. tum deinde versus Boream arenosos campos seu desertam solitudinem præterlabitur, atque hinc versus Austrum Sinam subit, & per Xantung in mare prorumpit. Hæc fere Sinicus auctor. Est igitur hic fluvius hujus extremæ Asiæ magnitudine & celebritate nominis secundus, at nihilo propterea magis Sinicas leges veritus ab exteris nationibus egressus Sinam ingreditur, ac veluti odium, quo Sinæ advenas persequuntur, prohibentque, ultus, elusionibus saepe circumiacentes regiones latè foedat, mutato saepenumero alveo, dum limo, quem copiosum vchit, plenus, illum, illiusque vehiculum exonerat. Montes Quenlun, quibus ortum debet, omnino Amasæos esse existimo, eosque haud ita procul dissitos ab altera magni Mogoris Regia, quam Laor vocant, aut a regno Tebet, immo iisdem in montibus scaturire Gangem Bengalæ, Meson Laorum, Historemque Cambogiæ, aliosque non ignobiles fluvios, qui Sion & Pegu regiones irrigant, ipse locorum regionumque situs suadet. plurima enim maximaque flumina, quæ Austrum versus manant, inde suam petere originem, demonstrant Sinæ. Croceus porro Sifan & Tan-yu immensos terrarum tractus Sinis minime subjectos prætergressus ad illorum appellit ditionem, ubi Lingao urbs est haud procul à civitate King Provinciæ Xensi, qua murus ille magnus spectat ad orientem, quem non tam præterlabitur, quam alluit, raditque. mox desertam illam solitudinem, qua in ortum, qua Boream versus tamquam hostiles campos celerrimo cursu præterevolutus ad bis mille plus minus stadiorum longitudinem, ad Austrum vertit iter, & per

*Crocei
iter.*

Se